

2023

**INFORME DE LA JORNADA
FEM XARXA!**

A CÀRREC D'ANGÈLICA SÁTIRO

1. METODOLOGIA - CIUTADANIA CREATIVA

2. RESULTATS (SÍNTESI)

3. CONCLUSIONS I SUGGERÈNCIES

1

METODOLOGIA - CIUTADANIA CREATIVA

LA METODOLOGIA EMPRADA ÉS...
UNA MANERA DE TREBALLAR EN XARXA COCREATIVA

METODOLOGIA DE LA CIUTADANIA CREATIVA

La ciutadania és el que expressa la **identitat col·lectiva** d'un determinat grup que comparteix valors, experiències, organització i/o coexisteix en el mateix espai i conviu en el mateix temps.

XARXAPROD és una xarxa que expressa una identitat col·lectiva. La ciutadania és creativa quan part d'aquesta identitat col·lectiva, posant a les persones com a subjectes de l'acció social, és capaç de:

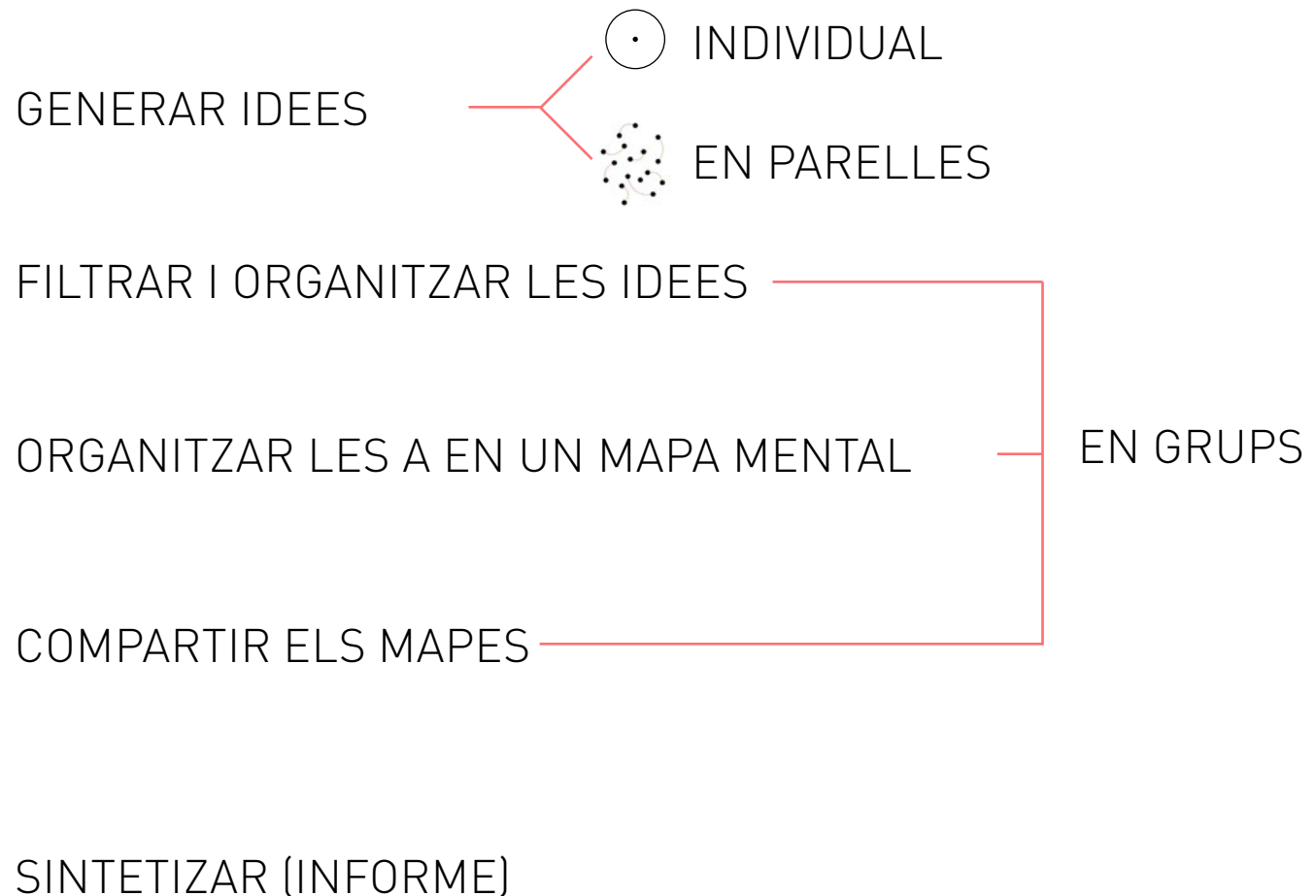
-
- **Problematitzar** críticament la seva realitat, detectant els seus defectes, necessitats, els 'no espais', etc.
  - **Col·laborar** en la recerca de solucions creatives als problemes i respostes a les necessitats identificatives, a més de la transformació dels no-espais en ambients creatius i participatius.
  - **Compartir** talents, capacitats, habilitats d'individus i de col·lectius, proposant sortides i solucions per a les problemàtiques evidenciades.
  - **Co-crear** processos, espais, dinàmiques, projectes i altres elements que generen evolució individual i grupal.
  - **Aprendre** en situacions de diàleg, de comunitat i sobre l'enfortiment de vincles socials.
  - **Imaginar** possibles futurs que ajudin a superar les deficiències socials, ètiques, artístiques i polítiques del present i del passat.
-

La metodologia de la **Ciutadania creativa** és un marc teórico-pràctic que utilitza diferents tècniques, organitzant-les en processos d'acord amb les finalitats proposades.

Seguidament es presentarà el Camí usat en les jornades.

PASSOS METODOLÒGICS DEL PROCÉS DE LA JORNADA

MODEL DE DIÀLEG DE CIUTADANIA CREATIVA

PROCÉS CREATIU EN GRUP A PARTIR DELS ELEMENTS D'UNA XARXA

MODEL DIÀLEG DE LA CIUTADANIA CREATIVA

1. GENERAR IDEES

● INDIVIDUAL

2. ORGANITZAR LES IDEES EN UN MAPA MENTAL RADIAL

● EN GRUPS

G1

Què? Model de xarxa, forma, característiques, subconjunts de xarxes.

G2

Per a què? Finalitat, objectiu, aplicacions diverses.

G3

Qui? Per a qui? Amb aquí? (Públic, participants, organitzacions, ciutadans, seguidors, líder.

G4

Quina és la capacitat mínima i màxima? Punts de partida, punts d'arribada, interaccions, coordinació.

G5

Com? Tipus de llaços i d'intercanvis, quin tipus d'esdeveniments, mètode, tècnica.

G6

Com? Eines d'acompanyament i d'avaluació.

PROCÉS CREATIU EN GRUP

MODEL DIÀLEG DE LA CIUTADANIA CREATIVA

3. COMPARTIR ELS MAPES

3.1. AVALUAR LES IDEES DELS MAPES

- SEGUIR TREBALLANT I ELABORANT
- REFLEXIONAR (ATENCIÓ!)
- ELIMINAR

4. SINTETIZAR I COMPARTIR L'INFORME

AQUEST CAMÍ METODOLÒGIC DE LES JORNADES...
ÉS EMPRAT PER SER I FER XARXA ALS CENTRES

2

RESULTATS (SÍNTESI)

MAPA DELS MAPES MENTALS

SÍNTESI DEL TREBALL DELS GRUPS

El que veurem a continuació és un mapa mental que incorpora a tots els mapes mentals realitzats durant la jornada. Cada color representa un tema treballat per un grup determinat.

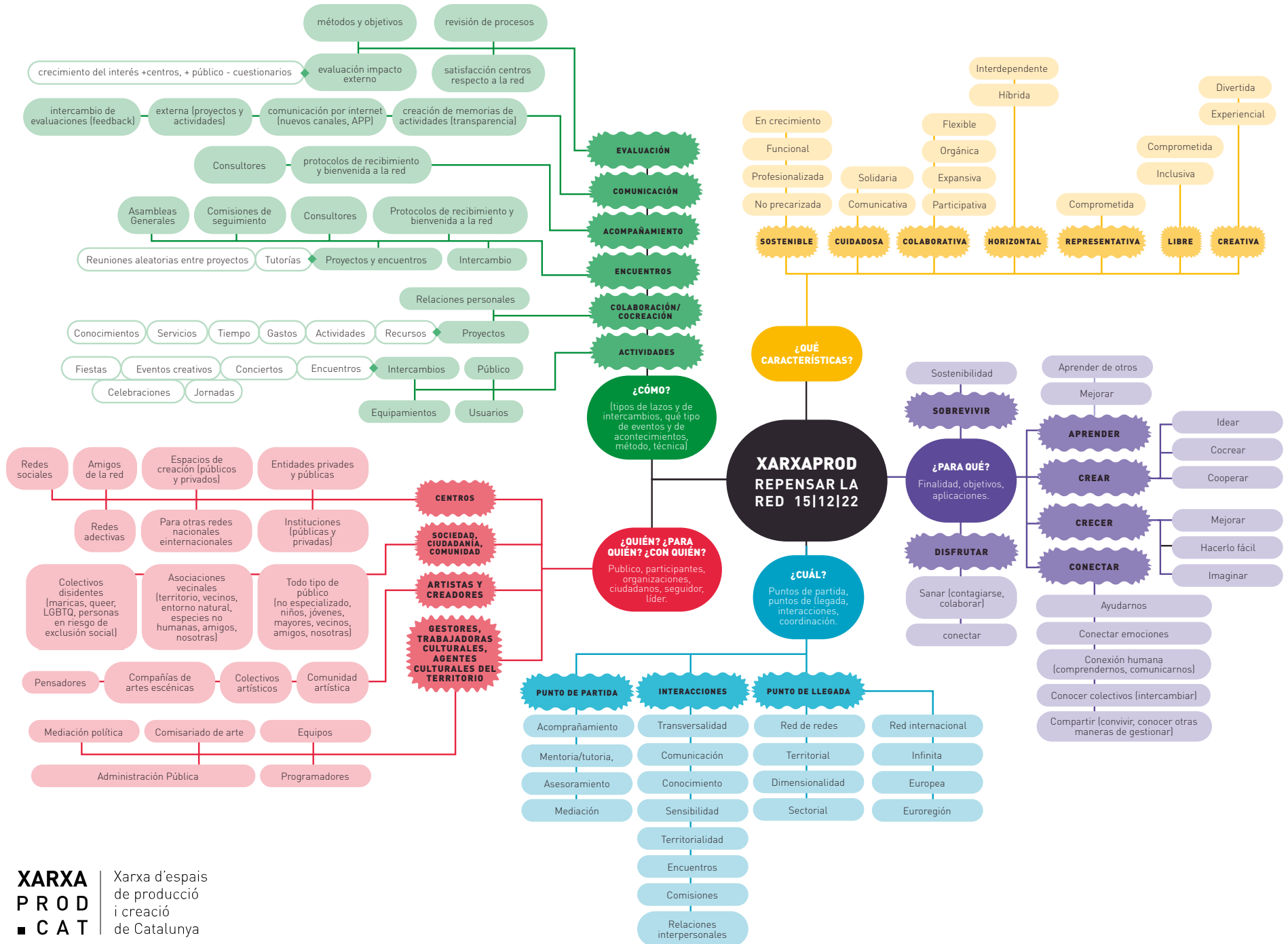
El model del mapa és radial. És a dir, s'ha de llegir des del centre cap a les extremitats. Els colors més forts representen les idees

principals, que es despleguen en elements que es relacionen amb les idees principals. Aquesta forma de representar em treball rea-

litzat opera dins de la lògica de la horitzontalitat de les xarxes i les seves connexions.

Visualitzar un mapa dels mapes mentals ajuda a veure el resultat global de les jornades. L'objectiu és que funcioni com un mapa de rutes a ser considerat en el procés de repensar la xarxa.

Posteriorment, cada idea principal del mapa serà explorada per parts, pensant en aspectes del model de xarxa que es pretén explorar.

SINTETITZAR

G1

QUÈ? MODEL DE XARXA,
FORMA, CARACTERÍSTIQUES,
SUBCONJUNTS DE XARXES.

1. **SOSTENIBLE**: no precaritzada, professionalitzada, funcional i en creixement
2. **CUROSA**: comunicativa, solidària
3. **COL-LABORATIVA**: Participativa, expansiva (en creixement), orgànica, flexible
4. **HORITZONTAL(*)**: híbrida, interdependent
5. **REPRESENTATIVA**: compromesa
6. **LLIURE**: inclusiva, compromesa
7. **CREATIVA**: experiencial, divertida

MODEL DE XARXA DIALOGANT

Per actuar en xarxa seguint les 7 característiques apuntades a les jornades, cal cultivar una actitud dialogant. És impossible emprendre aquesta tasca des de la soledat, cal fer-ho des de la trobada amb l'altre, sigui en desacord i/o en acord amb aquesta. És important entendre aquest altre de manera àmplia: individual, col·lectiu, sociocultural, naturalesa.

El diàleg és un valor i és un mètode per fer xarxa. Però no és neutre, ni fàcil, ni superficial. Dialogar implica cert despullar-se davant de l'altre, davant la mirada i el judici. I, com defensen Levinas i Derrida a la seva ètica de l'hospitalitat, és l'altre qui diu el sí. Hi ha tensió, atenció i intenció en una trobada dialògica i en els processos creatius. Cal saber posar

veu a les pròpies idees, argumentar-les, donar bones raons i fer autocorrecció, quan sigui necessari. I, com afirmava el filòsof Hans-Georg Gadamer, un diàleg pressuposa que l'altra persona pot tenir raó. Per això, és imprescindible saber escoltar l'altre, reconèixe'l, acollir-lo en la seva diferència. No naixem dialògics i vivim en societats monològiques i competitives. Per tant, cal aprendre el mètode dialògic i entendre'l conjugat amb metodologies de processos creatius.

PROPOSTA: aprendre i explorar metodologies dialògiques i de processos creatius, generant comunitats de diàleg a la xarxa, els seus centres i territoris

SINTETITZAR

G2

PER A QUÈ? FINALITAT, OBJETIU,
APLICACIONS DIVERSES.

1. **APRENDRE**: millorar i aprendre dels altres
2. **SOBREVIURE**(*): sostenibilitat
3. **CREAR**: Idear, cocrear, cooperar
4. **CONNECTAR**: ajudar-nos, connectar emocions, connexió humana (comprendre'ns, comunicar-nos), conèixer col·lectius (intercanviar), compartir (conviure, conèixer altres maneres de gestionar)
5. **GAUDIR**: guarir (contagiar-se, col·laborar) - connectar
6. **CRÉIXER**: millorar, imaginar, fer-ho fàcil

XARXA
PROD
■ CAT

POTENCIADORA

MODEL DE XARXA POTENCIADORA

La finalitat, els objectius i les possibles aplicacions proposades pels participants de XARXAPROD és una manera de tornar visible el potencial emocional, cognitiu, ciutadà i social de l'art.

L'art no està format només dels seus resultats (obres). El procés creatiu per arribar als resultats tenen un gran potencial creatiu amb capacitat de repercutir en diversos àmbits de l'experiència humana. Compartir maneres de mirar, de qüestionar la realitat, de compondre possibilitats estètiques, de connectar llenguatges artístics entre si i de reinventar realitats, són algunes de les evidències del potencial de l'art, entès com a procés creatiu. La perspectiva sistèmica

considera el potencial de l'art en la transformació dels ambients (micro (intern i territori) i macro (nacional i internacional)). Per a la ciutadania creativa, les persones poden plantejar la seva vida com a obra d'art. Per això, artistes i no artistes de diferents situacions ètniques, generacionals, de gènere, de condició social, poden trobar als centres, un espai per fer-ho.

PROPOSTA: Instaurar laboratoris de cocreació intercentres, com a dispositius per explorar aquest potencial sistèmic (processos, resultats, persones, ambient), complint-ne la finalitat, objectius i aplicacions.

SINTETITZAR

G3

QUI? PER A QUI? AMB QUI? (PÚBLIC, PARTICIPANTS, ORGANITZACIONS, CIUTADANS, SEGUIDOR, LÍDER)

- 1. CENTRE:** Entitats privades i públiques - espais de creació (públics i privats), institucions (públiques i privades), per a altres xarxes nacionals i internacionals, amics de la xarxa, xarxes afectives, xarxes socials.
- 2. SOCIETAT - CIUTADANIA - COMUNITAT:** Tot tipus de públic (no especialitzat, nens, joves, grans, veïns, amics, nosaltres), associacions veïnals (territori, veïns, entorn natural, espècies no humanes, amics, nosaltres), col·lectius dissidents (mariques, queer, LGBTQ, persones en risc d'exclusió social)
- 3. ARTISTES - CREADORS:** Comunitat artística, col·lectius artístics, companyies d'arts escèniques, pensadors.
- 4. GESTORS - TREBALLADORES CULTURALS - AGENTS CULTURALS DEL TERRITORI:** Equips, comissariat d'art, mediació política, programadors, administració pública.

MODEL DE XARXA CIUDADANA

El model de xarxa proposat pels participants de XARXAPROD és una manera de fer ciutadania creativa perquè:

- Les persones involucrades són diverses (en risc d'exclusió, LGBTQI+, infància, joventut, tercera edat, etc.), realitzant-se de manera inclusiva com a subjectes de l'acció creativa als seus territoris,
- El territori és vist com a camp d'acció i projecte creatiu: les accions de la xarxa poden problematitzar críticament la realitat (social i natural), col·laborant en la recerca de solucions creatives.
- Participació i interacció contínues de les persones, compartir talents, capacitats, habilitats d'individus i de col·lectius, co-creant processos, espais, dinàmiques, projectes i altres elements que generen evolució individual i social.

- Viure proactivament, conscient que un és responsable de la instauració de la ciutadania creativa a la vida diària, a través de les seves accions, interaccions, discursos i postures.
- Poden generar Oci creatiu (Domenico de Masi) - Les activitats artístiques/culturals són treball per a tot el conjunt de persones involucrades, provocant el seu pensament (treball intel·lectual), configurant-se com a oportunitat d'aprenentatge, sense perdre la seva dimensió lúdica i plaent (ser diversió) .

PROPOSTA: Tractar la xarxa com una “escola de ciutadania creativa” (procés continu d'aprenentatge en xarxa), ocupada a enfortir-se com a tal, perfeccionant-ne el model, realitzant els seus objectius, atenent les persones involucrades amb una metodologia plural, generant coherència entre discurs i acció.

SINTETITZAR

G4

QUINA ÉS LA CAPACITAT MÍNIMA I MÀXIMA?

PUNTS DE PARTIDA, PUNTS D'ARRIBADA,
INTERACCIONS, COORDINACIÓ.

1. **PUNT DE PARTIDA:** Acompanyament: mentoria/tutoria, assessorament, mediació
2. **INTERACCIONS:** Transversalitat, comunicació, coneixement, sensibilitat, territorialitat, trobades, comissions, relacions interpersonals
3. **PUNT D'ARRIBADA:** Xarxa de xarxes (territorial, dimensionalitat, sectorial) - xarxa internacional: Infinita, Europa, Euroregió

XARXA
PROD
■ CAT

CARTOGRÀFICA

MODEL DE XARXA CARTOGRÀFICA

Per ser la xarxa de xarxes plantejada és important continuar fent cartografies variades i diverses. Per a Deleuze i Guatarri, allò cartogràfic permet traçar la interconnexió i la composició dels mecanismes de poder i alhora dels processos de subjectivació (desmuntables, reversibles, susceptibles a constants modificacions).

El terme XARXA CARTOGRÀFICA, és una forma de captar allò múltiple, la configuració d'esdeveniments i el conjunt de singularitats que es connecten i interconnecten a XARXAPROD. Tot i qualsevol territori (intern o extern) és incommensurable davant dels mapes i els intents de cartografiar-ho, encara que en alguns casos, els mapes són més interessants que els territoris... És important tractar

els projectes, els programes i les activitats de la xarxa com mapes que busquen fer la cartografia de la realitat. El rizoma vegetal té un creixement indefinit, és una bona analogia per a la xarxa, que moltes vegades segueix un camí canviant i amb múltiples connexions. Per això, mapejar aquest camí, des de la multiplicitat i del seu moviment, garanteix consciència del procés i la qualitat del resultat, perquè el més important és la seva força interna i la coherència amb el seu camí propi.

PROPOSTA: Fer cartografia de la diversitat de possibilitats, projectes, accions, maneres de gestionar, talents, elements-força, etc., en el seu dinamisme.

SINTETITZAR

G5**G6**

COM? (tipus de llaços i intercanvis, quin tipus d'esdeveniments i esdeveniments, mètode, tècnica)

Eines d'acompanyament i avaluació

1. **ACTIVITATS**: equipaments, usuaris, públic, intercanvis (festes, celebracions, trobades, concerts, jornades, esdeveniments creatius)
2. **COL-LABORACIÓ - COCRECIÓ**: projectes (recursos, activitats, despeses, temps, serveis, coneixements), relacions personals (aliments, jocs, temps, tècniques corporals)
3. **TROBADES**: comissions de seguiment, assemblees generals, intercanvi, projectes i trobades (tutòries, reunions aleatòries entre projectes)
4. **ACOMPANYAMENT**: protocols de rebuda i benvinguda a la xarxa, consultors
5. **COMUNICACIÓ**: creació de memòries d'activitats (transparència), comunicació per internet (nous canals, APP), externa (projectes i activitats), intercanvi d'avaluacions (feedback)
6. **AVALUACIÓ**: revisió de processos, mètodes i objectius, satisfacció de centres respecte a la xarxa, avaluació impacte extern (creixement de l'interès +centres, + públic - qüestionaris)

MODEL DE XARXA ESTRATÈGICA

Per a dur a terme els 6 punts proposats pels participants de les jornades, cal configurar-se com una xarxa estratègica. Foucault va utilitzar la paraula dispositiu per fer referència a un conjunt heterogeni d'elements que respon a alguna urgència. Per això té funció estratègica, està lligat als jocs de poder i als límits del saber. Podríem dir que, per a aquest pensador, un dispositiu és un conjunt d'estratègies de força, que sostenen i són sostingudes pel tipus de saber. Inspirats en el concepte desenvolupat pel filòsof Foucault, prenem la paraula dispositiu per enunciar la relació d'elements heterogenis (condicions concretes), que formen la xarxa. Ells responen al caràcter propi de XARXAPROD, que és múltiple i heterogeni com una xarxa que explora la creativitat present a l'art i també com a motor de desenvolupament individual, mental, emocional, social, econòmic, etc.

PROPOSTA: Comptar com a dispositius:

- Procés continu de fer-se xarxa (“escola de ciutadania creativa”)
- Laboratoris intercentres per a cocreació, experimentació i investigació (aprendre entre tots)
- Trobades (jornades, assemblees, per projectes, comissions, festes, concerts, etc.)
- Acompanyament i avaluació continua
- Comunicació contemporània per generar professionalisme, des de la perspectiva intercultural, intergeneracional, intersectorial, interdisciplinària, etc.
- Projecte - pilot per a l'experiència acompanyada de fer-se xarxa de manera sistematitzada, a partir de característiques pròpies dels centres

3

CONCLUSIONS I SUGGERÈNCIES

CONCLUSIONS

- 1.** Les jornades van ser positives en diferents aspectes: en el seu procés (coherent amb fer xarxa co-creativa, participativa, i productiva), en els seus objectius (repensar XARXAPROD des dels seus components com a xarxa, contestant interrogants: Què? Per què? Amb qui? Amb qui (Per a qui? Quin? Com?) i en el seu resultat sintetitzat en aquest informe.
- 2.** Els resultats de les jornades són els punts de partida per constituir XARXAPROD com aquest model de xarxa dialogant, ciutadana, cartogràfica, estratègica.
- 3.** És fonamental donar seqüència a les idees proposades a les jornades, transformant-les en rutes i pràctiques sostenibles.

SUGGERÈNCIES

ENUNCIADES EN LES PROPOSTES DE CADA ASPECTE DEL MODEL DE XARXA

PROPOSTA DIALOGANT: Aprendre i explorar metodologies dialògiques i de processos creatius, generant comunitats de diàleg a la xarxa, als seus centres i territoris

PROPOSTA POTENCIADORA: Instaurar laboratoris de co-creació intercentres, com a dispositius per explorar aquest potencial sistèmic (processos, resultats, persones, ambient), complint-ne la finalitat, objectius i aplicacions.

PROPOSTA CIUTADANIA: Tractar la xarxa com una “escola de ciutadania creativa” (procés continu d’aprenentatge en xarxa), ocupada a enfortir-se com a tal, perfeccionant-ne el model, realitzant els seus objectius, atenent les persones involucrades amb una metodologia plural, generant coherència entre discurs i acció.

PROPOSTA CARTOGRÀFICA: Fer cartografia de la diversitat de possibilitats, projectes, accions, maneres de gestionar, talents, elements-força, etc., en el seu dinamisme.

PROPOSTA ESTRATÈGICA. Comptar com a dispositius:

- Procés continu de fer-se xarxa (“escola de ciutadania creativa”, explorant metodologies i cartografiant contínuament)
- Laboratoris intercentres per a co-creació, experimentació i investigació (aprendre entre tots)
- Trobades (jornades, assemblees, per projectes, comissions, festes, concerts, etc.)
- Acompanyament i avaluació continua
- Comunicació contemporània per a generar professionalisme, des de la perspectiva intercultural, intergeneracional, intersectorial, interdisciplinària, etc.
- Projecte pilot per a l’experiència acompanyada de fer-se xarxa de manera sistematitzada, a partir de característiques pròpies dels centres

xarxaprod.cat

   @xarxaprod